

lisco Armido na 3 leta robije; Besednjak Albert na 3 leta robije; Golebiowski na 2½ leta; Baraga Ludvik na 8 mesecev strogega zapor; Stupica St. je bil oproščen. Obsojenim se je štel v kazen preiskovalni zapor.

Priprost ponarejevalec. Pred sodnim senatom v Ljubljani je dajal dne 15. t. m. odgovor radi potvorbe denarja Jan. Pirman iz Pirmanov pri Sv. Vidu nad Cerknico. Kot nadarjen in spreten risar se je lotil lani z najbolj enostavnimi pripomočki potvorbe tisočaka in stotaka. Celo Narodna banka je izjavila o potvorbah, da jih je napravila v risanju večja — vendar ne strokovnjaška roka. Janez je ponaredil dva tisočaka in en stotak ter se je podal lani dne 11. novembra s potvorbami v Ljubljano, da bi jih zamenjal ter predal prometu. Od nekega Bosanca je kupil malenkosti in te je plačal s ponarejenim stotakom. Bosanec mu je dal nazaj 8 pravih 10dinarskih bankovcev. V delikatesni trgovini Javornik je hotel Janez plačati nekaj salame s potvorbo, a so jo prepoznali, poklicali stražnika in ta je Pirmana zasledoval, dokler ga ni prijel. Janezov denar sploh ni bil sposoben za promet in radi tega so ga obsodili le na 12 mesecev strogega zapor.

Obsodba nevhvaležnega in surovega sina. Janez Meznarič, 29letni posestniški sin iz Bukovcev pri Ptuju, je prevzel od staršev posestvo. Stara dva sta si zgovorila skromen prevžitek, a niti tega jima ni dajal sin v redu. Starša sta se zatekla na sodišče in to je hotelo sina z rubežno prisiliti, da bi odrajal staršema zgovorjeno pravico. Letos dne 7. aprila je sodna cenitev mladega Meznariča toliko razljutila, da je pograbil vojaško karabinko, pomeril na mater, a jo je zgrešil. Hotel je nato ustreliti očeta, pa mu je orožje dvakrat odreklo. Nad očeta se je spraval s puškino kopitom ter ga je pobil na tla. Dne 18. maja je obsodilo mariborsko sodišče nevhvaležnega ter surovega sina na 3 leta in 3 mesece robije.

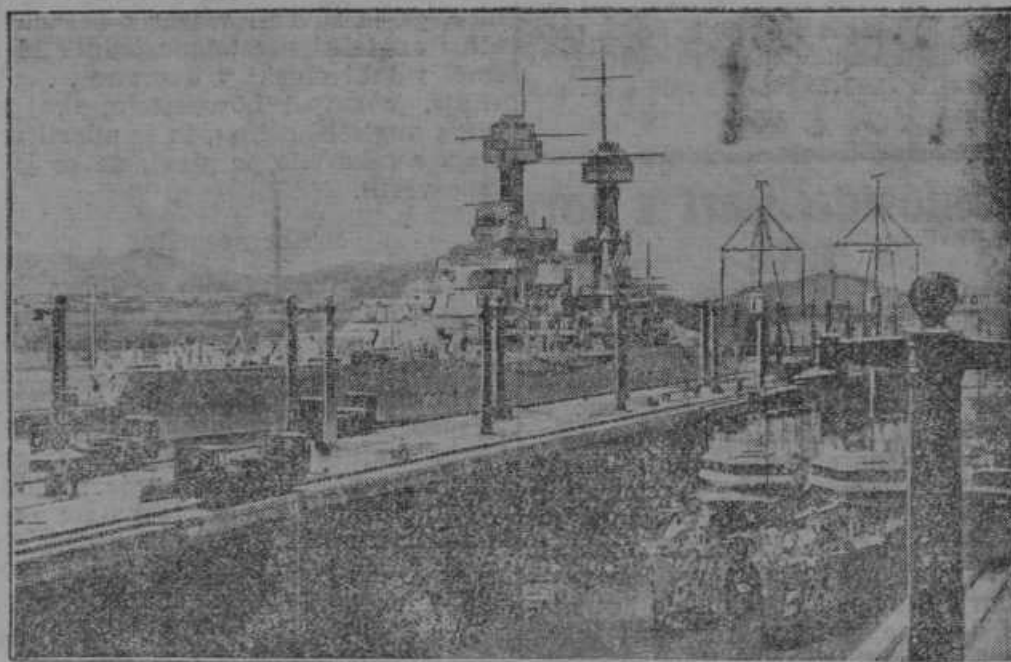
*

Rozno iz Prekmurja.

Širom Slovenske Krajine. Še nobeno leto, čeprav se že suša par let ponavlja, nismo v tako zgodnji pomladi občutili takega velikega pomanjkanja dežja kakor letos. Ljudje že kar z nezaupljivimi očmi gledajo bodočnosti v obraz. Če bo še ta suša nekaj časa trajala, bodo vse naše nade uničene; kajti trava je že suha, rž in pšenica sta ostali čisto pri zemlji in poleg tega oveli. Krompir in koruza, ki sta nekoliko kasneje vsajena, ne moreta vzkliti, temveč sta ostala taka, kakršne so vsadili. Molitve vernikov glasno done proti nebu ter prosijo usmiljenja, kajti če ostanejo še nekaj časa brez dežja, bodo ostali tudi brez hrane. Da bi se jih Bog usmili in jim dal dežja, so se na večih krajih vršile prav dolge križevske procesije. Tako je na primer šla v Turnišču procesija en dan v Renkovce, drugi dan v Gomilice in tretji dan v Lipo. Ob pogledu na ovelo žito so še njih molitve bile veliko pobožnejše.

Dolnja Lendava. Na predlog prosvetnega ministra je bilo nastavljenih več mladih učiteljev tudi v Prekmurje; kajti nerasčaja je mnogo in vsled tega je v nekaterih krajih primanjkovalo učnih moči. Nastavljeni so sledeči gospodje: Bolta Alojz v Dolnji Lendavi, Tetrec Franc v Petešovcih, Bezan Viljem v Radmožancih, Skrabelj Alojz v Črensovcih, Lipovec Franc v Srednji Bistrici, Volk Rudi v Trnju, Babič Matija v Turnišču, Križanič Franc v Veliki Polani, Visner Ludvik v Cankovi, Dereani Jožef v St. Juriju, Fatur Viljem v Bodoncih, Pajtler Franc v Tišini itd.

Nedelica. Zadnje čase prihajajo tudi k nam nepovabljeni nočni gostje ter si zažele tujega blaga, zlasti perutnine. Več kokoši so odnesli tudi g. Čehu. Ko je ta zapazil tatvino, je za deva prijavil orožnikom in tudi sam šel iskat svoje kokoši. Po daljšem iskanju se mu jih je posrečilo najti v Črensovcih na avtomobilu, ki eksportira perutnino. G. Čeh je svoje kure spoznal, zato jih je zahteval nazaj. Toda tam mu tega niso verjeli. On pa je rekel: »Dajte mi eno mojo kokoš in videli boste, da je moja, ker mi bo šla na roko.« Po tem poskusu so mu kokoši vrnili, kajti spoznali so, da so njegove. Tat je bil kure prodal za izvoz.

Amerikanska vojna mornarica, ki je imela manevre v Atlantskem Oceanu, je preplula Panamski prekop v 48 urah.

Iz zgodovine surovega masla.

Zgodovina beleži, da je surovo maslo, kakor večina drugega, le iznajdba slučajja. — Arabci so imeli navado, da so jemali s seboj v usnjatih mehkih mleko na potovanje skozi puščave. Ker so bili mehi pritrjeni na hrbte kamel, so se pri premikanju živali zibal sem ter tja in na ta način je tudi mleko stalno klopotalo po mehkih. Posledica tega slučajnega postopanja je bila, da je nastalo iz mleka maslo, katerega so uporabljali prvotno za negovanje kože. Ko je pa naraslo povpraševanje po surovem maslu, so natočili kisto mleko v me-

Januš Golec;

20. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Župnik se je odločil med glasnim ihtenjem za mladoletnega Frančka, ki naj otme kot jedva 17 letni junak ogroženi jeruzalemski tabor in celo Mursko polje. Dušni pastir se je spustil na kolena, pričel ihtečega glasu z lavretanskimi litanijami klicati na pomoč Marijino spremstvo za na pot vitezu — mladeniču. Zbrani so odgovarjali jokaje in blagrovale izvoljenca, da je naklonjena kakor na božji mig najmlajšemu borcu odlika prenosa rešilnega pisma. Za odhod rešitelja je bila določena noč, ko bodo Kruci po trudopolnem prepeljavanju in zakopavanju topov spali in drotali liki ubiti.

Župnik je okrepljal v noči neustrašenega junaka s sv. obhajilom. Mati ga je blagoslovila pred kipom žalostne Matere božje. Sobojevniki so mu stiskali kakor svetniku roke in mu želeli iz dna srca prehod in

priključiti pomoči. Poveljnik je ušil lastnoročno v jopič pismo, ga objel, očetovsko poljubil in mu razkazal ter raztolmačil še enkrat skozi strelne odprtine pot, katere se naj drži, da ne bo zašel v pest pesjanom, katerim je prizanašanje — tujka! Noč po prihodu in delnem zakopu sovražnih topov se je zdela tudi poveljniku najbolj varna za posel, katerega bi naj izpeljal Franček. Oblegovalci najbrž niti stražili ne bodo. Glavno važnost polagajo v artilerijsko pripravo za napad in da bi se upali priprosti kmetje na izpad s hriba v grabo, o taki drznosti ne sanja nobeden Kruc! Franček je imel nalog, da se potegne iz grabe v šumo in na vas Podgradje pri Ljutomeru. Iz Podgradja se naj skuša priplaziti do Mure. Ob njenih vijugah bo dosegel najbolj sigurno od tolovajev nenadlegovano Verzej. Vzel je s seboj na pot nabito pištolo in nož. V slučaju zajetja naj ustrelji, da mu pohiti taborišče na pomoč.

Za okopom je vzela Frančka od mesečine spremljana noč med gorečimi vzdihmi k Pomoči kristjanov, ki mu naj nakloni zaščito! Mladega junaka so spremljali vsi z nestrpnimi pogledi v grabo, kjer je zatopil očem. Vsi so pridržali sapo; ali ne bo zdaj in

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gnloha v črevesu, žolčan okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleđa barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefovo« vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lipa. Smrt, ki nikomur ne prizanaša, je pobrala mlado ženo g. Škaliča, posestnika in trgovca s krompirjem. Umrla je kmalu po porodu. Porodila je namreč dvojčka, ki sta tudi umrla. Nad vse žalosten je bil prizor gledati mlado mater z otročičkoma na mrtvaškem odru. Pogreba se je udeležilo lepo število ljudi, ki so mladi ženski, ki je bila splošno priljubljena, izkazali zadnjo čast. Izražamo mlademu vdovcu g. Škaliču in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Prekmurje. Založba »Raba« bo izdala več publikacij za temeljitejšo spoznanje naše zemlje. Delo bo imelo naslov »Prekmurjski prijatelji« in bo vsebovalo razvoj in značaj prekmurske književnosti v 18. in 19. stoletju. Za naročnike bo stalo 25 Din. To delo toplo priporočamo!

Skrivnostna smrt v novi luči.

Uvod.

O največjem goljufu najnovejše dobe Staviskem, ki je ogoljufal Francoze in celi svet za težke stomilijone, smo že veliko pisali. Staviski se je sam ustrelil po razkritju, a njegovi ljudje in pomagači so naprej na delu in odstranjujejo z umori vse jim neljube osebe na skrivnostne načine in nobena oblast jim ne more prav do živga. Danes — po smrti Staviskega, skušajo kot njegovo delo pojasniti marsikateri umor iz vrst najvišjih in najvplivnejših oseb, ki so zginile, ali za javnost vsaj storile samomor in si tedaj ni znal nihče raz-

ložiti, kaj je natiralo milijonarja v — smrt, kje in kako je zginil. Med skrivnostno izginule spada tudi belgijski velebankir Löwenstein. V svojem letalu se je hotel prepeljati iz Belgije na Angleško in med vožnjo je padel iz letala v morje in nikdo ni zvedel kaj več o njem. Časopisje je tedaj pisalo, da je odprl med vožnjo pomotoma namesto vrata v stranišče, ona ven in je prišlo na ta način do smrtnega ponesrečanja.

Bankir v igralnici.

Bilo je leta 1926. Belgijski bankir Löwenstein se je naselil stalno v severnošpanski igralnici — v Biarritzu. Za njegovo vilo je bilo zasebno letališče, po katerem so se kretala noč in dan tri bankirjeva vodna letala, pripravljena na polet. Kapitalist Löwenstein je vladal tedaj v Biarritzu. Pred njim so se klanjali celo najznamenitejši angleški lordi. Ko je hotel nekoč, spremljan od belgijskega senatorja, v navadni obleki k posebno imenitnem večeru v igralnici, ga je zavrnil vratar z besedami: »Niti angleški prestolonaslednik bi ne smel v taki obleki v dvorano...« — »Kaj«, je zavpil Löwenstein, »kaj me briga angleški princ«, in je udaril vratarja s tako silo po glavi, da se je ta osnesvestil.

Redke nezgode.

Poletje l. 1926 ni bilo za Löwensteina samo čas brezmejnega uživanja. G. bankir je napravil na krog njegovih prijateljev vtis, kakor bi ga preganjala nevidna sila. Močni ter sicer neplašljivi mož je imel trenutke, ko se je bal kakor majhen otrok. Ne brez vzroka. Dne 14. septembra se mu je pripetila avtomobilska nesreča, iz katere se je čudežno izmotal živ. Ko so preiskovali vzrok nesreče, so dognali, da mu je bil nekdo nalašč pokvaril motor

Dva dni pozneje je padel koj po dvigu v zrak z letalom vred. Vzrok: škodoželjna poškodba. Krivcev ni mogel nihče odkriti.

Sedemnajst vlomov.

Leta 1926 je bilo mesto Biarritz, kjer se shajajo samo milijonarji, pozorišče najbolj nerazumljivih dogodkov. Gospem so zginjale v vrvežu z vratov najdragocenejše ovratnice. Ko so se vrnile na stanovanje, so našle prazne še šatulje za nakit. V katerikoli blagajni je bila shranjena kaka dragocenost — zginila je. Celo cerkev sv. Martina so oropali skrivnostni lopovi za pol milijonov funtov vrednosti. V celem so ugotovili v Biarritzu omenjenega leta 17 ropov ter vlomov. Vse poizvedbe za lopovskimi pretkanci so bile ničeve.

Obiskali so ga...

Dne 14. oktobra 1926 sta priredila gospod in gospa Löwenstein v svoji vili pojedino, na katero so bili povabljeni angleški lordi, francoski grofi in ameriški dolarski mogočnejši. Po imenitni pogostitvi se je odstranil od zabave g. Löwenstein krog polnoči, ker je imel navado, da je bil ob 6. uri zjutraj na nogah. Po drugi uri čez polnoč so se poslovili tudi ostali gosti od soproge Löwensteinove.

Ko je zbudil drugo jutro sluga Löwensteina, je opazil, da je bilo v predstobi spalnice vse v največjem neredu. Gospodova obleka je bila razmetana po tleh in iz sukna iztrgana fura ali podloga. Stoli so bili prevrnjeni, omare odprte...

Pri tem poročilu je bankir prebledel. V enem kotu so našli Löwensteinovo denarnico, iz katere je zginil denar in bankirjevi tajni dokumenti. Löwenstein ni čul nočnih obiskovalcev, njegovi psi se tudi niso oglasili.

Löwenstein je hitel v sobo svoje žene in jo je zbudil. Tamkaj ni bilo niti sledi o kakem neredu. V eni omari med perilom je skrivala gospa ključ od blagajne za nakit. Ključa ni bilo. Tičal je v blagajni... Dragocenosti so bile izropane. Neznanec je odnesel diamantov za 20 milijonov frankov.

zdaj počil strel in jih pozval? Počasi so se oddihali eden za drugim. Vse tiho... Franček je že moral biti preko obroča oblege in hiteti skozi šumo na Podgradje, kjer se bo odpočil in razgledal za nadaljnjo, veliko manj nevarno pot. Jarek krog zakopov se je pričel prazniti. Branilci so odhajali k počitku v trdni veri, da je premagal neustrašeni junak ovire in bodo sigurno prihodnjo noč rešeni oblege.

Jeruzalemski tabor je legal k počitku. Nedolžen mladenič je bil odposlan, da prinese izza Mure na Jeruzalem oljčno vejico rešitve in zmage nad pasjim sovražnikom!

==

Franček se je priplazil srečno po trebušu s hriba v grabo, ne da bi zadel na kako stražo. V globeli je še čepe pazno gledal na vse strani, ali se bo zganilo kje kaj sumljivega, kar bi obetalo nevarnost. Spodaj vse tiho in mirno. Briti je začel po grabi mrzel zimski veter. Po vseh štirih je poskusil naprej. Za dobrih 30 korakov je bil gozd, ki se je vijugal po grebenu in mu nudil pri skakanju od enega drevesa do drugega

zadostno kritje. Pokrižal se je, vzdihnil k jeruzalemski Materi žalosti, se vzravnaval in s par dolgimi skoki je bil v šumi. Bila je na prvi pogled prazna in nezastražena. Tukaj je šlo lažje. Treba je bilo iz previdnosti le na lahko stopati po zmrzlem snegu, da ne bi preveč škripal in poiskati za preskoke debelejša drevesa. Navidez lahko umikanje skozi goščo je bilo za neizkušenega mladca tolikanj naporno, da mu je zalival kljub mrazu pot čelo, ko je nalezl že precej v gozdliču na pogorišča, iz katerih se je še kadilo. Od napol tlečih ognjev dalje so bili vozovi, konji, po tleh raztrošena slama, seno... Nobene straže. Očividno je tukaj taboril kručevski pratež, ker je vladala tolika brezskrbnost. Baš je nameraval obiti liki izumrli tabor, pa se je prikotalil iz voza dolg Kruc in momljaj v madžarščini: »Ištvan, ne bodi hud, če si stražil dalje. Takoj te zamenjam.« Franček je pritegnil sapo, stisnil v pest nož in prestopil naprej brez odgovora.

»Strela, se že zopet središ,« je nadaljeval od mraza drgetajoči dolgotetnež. »Vsaj požirek žganja mi daj,« je silil vanj dolgin od zadaj in že je bil tako blizu, da bi ga bil lahko otipal.

Mladostnega junaka je zapustila na mah zadnja

bihi na brze konje, ki so morali s tem tovorom nekaj časa galopirati. Dolgo za tem so znašli prvi sodček za izdelovanje masla in pridelava surovega masla je takoj narasla in se razširila po vsem svetu.

Zanimiva statistika iz Londona.

V 19. stoletju je bilo v Londonu trikrat toliko krčem ter točilnic piva nego v današnjih dneh, čeravno je posedalo tedaj mesto komaj polovico današnjega obsega. V 19. stoletju beleži kronist: 200 krčem, 447 jedilnic, 550 kavarn, 6000 točilnic piva, 8700 točilnic žganja = 16.000 lokalov, po katerih so popivali Angleži. Število prebiv-

Vsa oblastvena poizvedovanja za tajinstvenimi lopovi, ki so morali biti pomešani med gosti, so bila brezuspešna.

Šele sedaj!

Šele sedaj, ko so odkritja Staviskijevih sleparij, tatvin in lopovščin na dnevnem redu, so dognali, da se je baš leta 1926 naselil Staviski v Biarritzu s celotno svojo bando. Policija je sedaj dokazala, da je živel Staviski v Biarritzu od sleparij pri igri in od tatvin raznih dragocenosti.

Cela vrsta smrtnih nesreč.

Nadaljni potek Löwensteinovega življenja zglada tako, kakor da ga je natiirala družba Staviskega v smrt. Kakor že omenjeno, je zginil Löwenstein

leta 1929 brez vsake nadaljne sledi iz letala.

Leta 1927 je umrl Löwensteinov so-trudnik princ Leon Radziwil v hotelu igralnice v Monte Carlo. V njegovi sobi so našli brizgalno s sledovi smrtonosnega strupa. Policija ni odkrila morilca in je razložila prinčevu smrt kot morebitni samomor.

Löwensteinov zadnji pilot, ki je vodil letalo, iz katerega je zginil bankir za vedno, je smrtno ponesrečil na zagonečen način. Istotako je zginil nepojasnjeno Löwensteinov sluga Baxter.

Danes je vse prepričano, da je zakrivil vse nepojasnjene zločine in umore nad Löwensteinom in njegovo ožjo okolico — Staviski s svojo bando!

Pogled v dobo najvažnejše iznajdbe.

Konec.

Možje so postali brezupni, le Marconi se je smehljaj. Bil je siguren, da mora poskus uspeti. Marconi je trdil, da so krive neuspeha železne vrvi, ki podpirajo ter držijo jambor. Po njegovem mnenju so sprejemale električno valovanje te vrvi in so ga požirale.

Dne 12. maja so podajšali sprejemno žico za 20 m in so postavili sprejemno napravo ob strani. Opazovalci so sedeli na dveh stopnicah pred aparatom in so čakali . . . Nekaj se je zganilo . . . Zgledalo je liki znamenje . . . Bila je prevara . . .

Protiv večeru omenjenega dne je nastal silovit vihar in so prekinili poskuse.

Dne 13. maja se je lotil začevje Marconi. Sprejemno žico so zopet podajšali in sprejemno napravo so odnesli na obalo. Anteno so natančno preiskali. Na ta način je bila sprejemna žica skoraj podvojena — učinek železnih vrvi malodane odstranjen.

Hud veter je pihal od morja. Pet mož je privleklo velik zaboj in se je skrilo pod njega, da bi bili zavarovani proti viharju. Zastava na skali Lavernock Point je zaplapolala . . . skozi meglo je prišel odgovor.

Petorica se je stiskala pod zaboj in oči vseh so bile zasajene v sprejemni aparat . . . Minula je ena minuta . . . še druga . . . in nato se je prikazalo na belem papirju znamenje: tri kratke črte, dolga, tri kratke, dolga . . . Pred petorico je nastala črka V . . .

Marconi je pogledal na stran, njegove oči so zablješčale in izvil se mu je vzdih: »Ecco (glej)« in nepopisno vznemirjenje se je polastilo vseh opazovalcev. Pred njimi so se kopičila znamenja, prenešana brez glasu ter nevidno z otoka Flatholme po zraku, ki tvori edino zvezo med zemljo ter zvezdami.

Poglobimo versko vzgojo!

Dopis iz učiteljskih krogov.

Zelo hvalevreden pojav je uvedba skupne sv. maše za šolske otroke. Skrb in delo, katero si s tem naloži g. katehet, naj opomni v prvi vrsti starše, da pomagajo pri tem vzgojnem poslu. Je pač nelep in žalosten pojav, ako se obnašajo otroci v cerkvi kakor na sejmu: ne poslušajo pridigarja in se ne brigajo za posamezne dele sv. maše. Ako je bila v tem oziru dosedaj velika brezbržnost, naj se sedaj popravi. Starši naj zabičijo otrokom vedenje v hiši božji in zahtevajo ponovitev glavnih misli pridige. Premalo se je dosedaj vršila skupna molitev; je pač premalo, ako desetorica otrok moli, ostala večina pa šepetaje razpravlja svoje pomenke in se ozira okrog. K otroškemu pevskemu zboru naj bi se pritegnili tudi dečki ter naj se gleda na lepše, umet-

niško izvajanje. Od kakšne otroške priveditve naj bi pa učiteljstvo naklonilo znesek, da se revnim otrokom omogoči nabava mašnih knjižic. Na ta način se naj pripomore k lepemu delu za dušno izobrazbo naše mladine. Domača hiša naj pa koraka skupno s cerkvijo, in uspeh ne bo izostal. Delo, ki se je začelo, naj se pridno in smotreno nadaljuje tudi med našo izvenšolsko mladino, kateri poglobljena verska vzgoja ne bo škodovala, saj jo ogroža sovražnik od vseh strani. S tem, da posvetimo vse naše moči mladini, lahko brez skrbi zremo v bodočnost!

*

Vurberg. V nedeljo dne 27. maja vprizoritev novovrstne igre »Prodane žrtve«, slika iz »Kotlovorskega misijona«. Pričetek po navadi. Vstopnina ugodna za vsakega. Zato ljubko povabljeni vsi prijatelji poštene zabave!

Sv. birma.

Knjižica, ki pouči botre in birmance, kako se je ravhati pri sv. birmi, se dobi za Din 3.— v knjigarnah

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU.

valstva okrog 1 milijon. Povprečno je prišla po 1 točilnica na 40 — 60 duš. V prejšnjem stoletju je bilo jedva še 5000 točilnic, dasiravno je bilo trikrat več ljudi.

Zlati meč ukraden.

Zlati meč ruskega velikega kneza Vladimirja je bil zadnje dni ukraden v Njujorku od neznanec. Vse je prepričano, da je izmaknil zgodovinski meč kak Rus, ki je hotel preprečiti s tatvino, da bi ne bila dragocena zapuščina carske Rusije prodana na dražbi. Da je ta domneva pravilna, dokazuje dejstvo, da se tat drugih še dragocenejših predmetov, ki so bili v bližini sablje, ni niti dotaknil. Omenjeni meč je

plahost, ki ga je obletaval pri pojavu Kruca. Z bliskavico se je okrenil, zamahnil z desnico in Madžaru je tičal nož do ročaja v grlu. Zabodeni niti krikniti ni utegnil. S celo težo na dolgo potegnjenega telesa je telebil ritanski po vozu, iz katerega sta pogledala kar dva konjuha v glasnem prepričanju, da se je crka dolgopeta opil na straži in ne more pogoditi v svoj voz. Za po tleh zloženega in domnevanega pijanca bi se niti zmenila ne bila, da ni spodrsnil Franček v naglici pri skoku po oledenelem dračju z obema nogama in zakolobaril po tleh. Konjarja sta bila uverjena, da je tudi zamena straže prepirljivec Ištvan pijan, da niti stati ne more. Planila sta iz voza v sneg v trenutku, ko se je vzravnal mladec od padca in se hotel izmuzniti naprej. Pobeg naenkrat iztreznjenega pijanca je opozoril Madžara z debelim sumom na vohunsko presenečenje. Sklonila sta se pod voz in zasledovala vsak z okovano vozno vago v roki begunca, ki se je umikal iz gozda na desno stran proti grabi. Kruca sta robantila v svojem jeziku, napanjala oči v temo, nikogar — — — Ako bi šlo za sotovariša, bi se sigurno odzval in počakal. Nočni kolovratež je kar naenkrat zginil — — — Franček se je stiskal

zravnal liki sveča ob debelejši hrast in stal pripravljen na smrtonosen zamah z nožem.

Konjarja nista opustila kar zlepa zasledovanja. Klošturila sta okrog od debla do debla. Ogleduh se je moral nekam potuhniti. Sukala ter motala sta se v vedno večjem krogu, ko je dvignil eden visoko vago v zamah za udarec, ki se pa ni ustavil na Frančekovi glavi. Predno je ohlinil trdi les mladeniča, je že zakrilil Oger z rokami, kriknil obupno iz polnega grla, se vrtel ko podsekan hrast, lopnil po tleh na obraz in izpod njega je pordečil sneg — — — Mesec je posnil izza oblaka. Franček je potegnil pištolo, da bi upihnil drugega zasledovalca, ki je pa ob smrtnem opoteku tovariša obstal in zaklical na pomoč! Naš junak je navil petelina, dvignil orožje in nameril proti Krucu. Sproženi petelin je samo šklesnil po kremenu, užgal iskro — — poka ni bilo — — Smodnik se je stresel s prašnika pri spodrsu in padcu po kupu dračja. Strel v odločilnem trenutku je odrekel. Franček je obrnil orožje, ga zagrabil za cev, zamahnil, a v tem trenutku se je zablislilo tudi po njegovih možganih. Izza hrastovega debla je odjeknil glasen — črep! Neznanec niti zakričal ni. Madžar ga je bil lopnil s težko vozno

Dne 13. maja 1897 je prejela ob vznožju skale Lavernock krst iznajdba, ki je zajela nekaj deset let za tem celotni svet.

S tem je bil položen temelj. Sledila so nadaljnja trudapolna dela, ki so bila spremljana od uspehov ter neuspehov.

Nadaljni uspehi in neuspehi.

Junija 1897 je uspelo, da so premostili brezžičnim potom razdaljo 14,5 km od skale Lavernock Point do Brean Down. Antene so tokrat držali zmaji, katere je gnal veter vedno kvišku. Za tem je sledila cela vrsta neuspešnih poskusov.

Marconi ni bil več osamljen. Nadajevala sta poskuse tudi nemška profesorja Slaby in Braun. Leta 1898 je znašel Braun zaprti krog valovanja in s to napravo je obhajal brezžični brzojav svoj zmagoslavni pohod.

Leta 1900 je bila zgrajena v Borkumu nemška oddajna postaja. Leta 1902 je poslal Marconi brezžično brzojavko preko Atlantskega Oceana. Leta 1919 so pričeli po Marconijevem navodilu delati s kratkimi valovi in leta 1924 se je vršil prvi brezžični pogovor med Londonom in Avstralijo.

Zaključek.

Preteklo je 37 let od onega pomenljivega dne, odkar je oznanil mladi Marconi z vzklikom: »Ecco...« novo iznajdbo svetu in s tem se je spremenilo marsikaj. Brezžični brzojav je postal last vseh narodov na svetu. Zemljo obdajajo omrežja valov, ki prodirajo v najbolj oddaljene kraje, v puščavo, na vrhove gor in v pokrajine večnega ledu...

Leta 1909 je prejel Marconi s profesorjem Braunom Noblovo nagrado. Leta 1918 je postal senator, danes je predsednik italijanske akademije, mož, ki je preobložen s častmi in s premoženjem. Na Marconija se upirajo še danes oči celega sveta. Ko je vprašal Marconija neki Anglež, če je zadovoljen s svojim življenjem, mu je ta odgovoril brez pomisleka: »Da.« — Anglež je še bil nadaljnega mnenja: »Morate pač biti človek brez vsakih želj za bodočnost?« — »Brez želj? Mogoče... Če bi imel eno željo, bi bila ta, da bi lahko doživljal neprestano trenutek ob vznožju skale Lavernock Point na Angleškem, ko so se prikazala prva brezžična znamenja na papirju. Ta dogodek je bil višek veselja v mojem življenju.«

niški postelji meseca februarja obhajala svojo zlato poroko, je bila daleč na okoli znana kot velika dobrotnica ubogih. Njen pogreb, katerega je oskrbel »Mestni pogrebni zavod« iz Maribora, je bil veličasten, kar spričuje, kako priljubljena in spoštovana je bila pokojnica. Ob odprtem grobu se je od rajne gospe poslovil v lepih besedah g. duhovni svetnik iz Ruš. Pogreba se je poleg drugih udeležilo tudi Ognjegasno društvo iz Bistrice pri Rušah. Tem in vsem obilnim udeležencem bodi za udeležbo pogreba izrečena prisrčna zahvala. Pokojnici pa želimo večni mir in pokoj in večna luč naj ji sveti! Dobrotni Bog pa naj ji milostno poplača, kar je njeno usmiljeno srce dobrega storilo ubogim ljudem!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Dne 8. maja je nam naznanil srednji zvon, da je v pretekli noči Bog poklical k sebi blago ženo in mater štirih malih otrok Karolino Krajnc, rojeno Hintereegger, staro 38 let. Bila je soproga bivšega župana občine Zikarce. Bolehala je več let, začetkom tega leta pa jo je jetika položila na bolniško posteljo, kjer je vdana v voljo božjo trpela hude muke ter večkrat sprejela sv. popotnico. Upala in želela je, da bi še živela za otroke in za moža, a Vsegamogočni je odločil drugače. Zadnje njene besede, ki jih je rekla svojem, so bile: »Molite! Molite! Molite!« Pred tremi tedni je povabila prijatelje z Dravskega polja na obisk na dan Kristusovega Vnebohoda; ko so prišli, so jo našli na mrtvaškem odru. Pogreb se je vršil popoldan ob ogromni množici ljudstva. Gotovo nad tisoč jo je spremljalo na zadnji poti. Ni bilo nobeno oko suho, ko so ji pevci doma in na pokopališču zapeli slovo in ko so pogrebeci spustili krsto v jamo. Rajna naj počiva v miru! Možu in otrokom naše sožalje!

Nova vas pri Slov. Bistrici. Tukah je umrla po daljšem bolehanju na lepem Jerovšekovem posestvu Hanika Jerovšek, sestra blagopokojnega ravnatelja Cirilove tiskarne g. dr. Antona Jerovšeka. Bila je skromna, delavna, skrbna, velika dobrotnica revežev in je bilo njeno življenje posvečeno službi Bogu in Mariji. Nekaj let sta živeli z njeno že rajno sestro skupaj v lepi hiši v Novi vasi, a po smrti sestre se je preselila Hanika na od rajnega monsignora zgrajeni novi dom tik prvotne Jerovškovine. Dobra Hanika je imela vsega dovolj,

Sv. Anton na Pohorju. Po odhodu župnika g. Letonje k Sv. Boženku v Slov. goricah je prevzel dušnopastirsko soupravo upravitelj iz Sv. Primoža na Pohorju, dokler ne nastopi župnijsko lasten duhovnik. Shod Sv. Antona se bo tudi letos slovesno obhajal kakor običajno. Predvečer, to je v torek dne 12. junija, je sprejem seiniške procesije in pridiga in večernice. Drugi dan se začnejo sv. maše ob 4. uri. Ob šestih je pridiga in peta sv. maša, ob desetih druga pridiga in velika sv. maša. P. kapucin in več duhovnikov pride že v torek in se bo že ta dan spovedovalo v noč. Na god sv. Antona pride pa še več duhovnikov. Bo-

torej obilo prilike za sprejem sv. zakramentov. Častilci sv. Antona Padovanskega, ki se mu v mnogih prilikah radi priporočujete, pridite tudi za njegov god na sicer strmih pa prijaznih gričih, da mu v lepi antonski cerkvi priporočite vse svoje dušne in telesne zadeve! Najlepša in sadonosna pa je romarska pobožnost, ako je združena s sv. spovedjo in s sv. obhajilom.

Limbuš pri Mariboru. Dne 2. maja t. l. smo spremljali k zadnjemu počitku na limbuško pokopališče blago gospo Elizabeto Schigert, soprogo g. Henrika Schigert, oskrbnika posestev na Janževem vrhu pri Limbušu, ki so last g. grofa dr. Merana, ki je po večletnem hudem trpljenju, kljub obilni in vsestranski zdravniški pomoči v starosti 76 let v Vrhovem dolu pri Limbušu za vedno zatisnila trudne oči. Pokojna gospa, ki je letos na tihem v bo-

vago s tako močjo preko glave, da ga je oropal udarec pri pričih zavesti in je omahnil po tleh.

Že je bilo celo taborišče na nogah. Konjuhi so kresali plamenice, da bi razmotali, zakaj toliko neobičajnega nočnega hrupa. Pri svitu bakelj so zadeli na prvega tovariša, ki je bil zaboden v vrat in niti hropel ni več. Drugi Kruc, ležeč stegnjen vznak kakor snop, je grebel s prsti po snegu in stresal v zadnjih utripnih noge — Nož mu je tičal v prsih! Tretji Kruc Šandor, ki je potipal z vago na smrt grizečega psa, je stal ob onesvečenem plenu in ga obračal sem ter tja. Toliko se je že bil razpukšal, da je bil siguren, da gre za čedno oblečenega volhuna ali begunca iz jeruzalemskega tabora. Svit plamenic je privabil iz grl vseh kosmato zanemarjenih hlapcev glasno začudenje. Na tleh ob hrastovem deblu je ležal z obrazom navzgor, zaprtih oči in grgrajočega dihanja ne kak orjaški mustačar — nežen mladenič, ki je sfrčal pred kratkem iz materinega naročja. Kljub uprizorjenemu pokolju je presunilo surovine usmiljenje do jedva godne mladosti, ki se je povzpela do tolike hrabrosti ter smelosti.

Dva sta pograbila nezavestnega, drugi so svetili

in šli so iz gozda ven, po grabi ter navkreber v drugo šumo, kjer je taboril pod gričem poveljnik s starešinami.

Je bilo precej govorjenja sem ter tja. Slednjič si je ogledal Godrnja sam z vago zajetega špijona in zapovedal, naj ga preiščejo natanko od pet do glave.

»Ali gre za oznanilca bližajoče se pomoči ali za poslanca po pomoč?« je menil Oberkruc, »nekaj bo imel gotovo pri sebi. Če ne bo imel ničesar v žepih, naj mu razrežejo obleko na drobne kose. Pisanje bo kje ušito. Takle negodnik se ne bo klatil okrog brez pismenega povelja ali prošnje.«

Stari Godrnja je imel prav. Izrezali so iz jopiča pismo. Po prečitanju je bil postarani tolovaj vesel, da se je zavrtel na peti; tleskal je z rokami in govoril smeje: »Imam ga, pasjega sina! Sama mi ga je poslala v past, da se osvetim najprej njeni krvi in potem šele njen samil.«

»Hej, tovariši,« je vpil poveljnik, »polivajte dečka z mrzlo vodo, da se zave do jutra! Nam bo izblebetal še marsikaj zanimivega, kako in kaj se godi onim tamle na hribu!«

prejel veliki knez pred 50 leti od častnikov svojega polka. Meč je povsem zlat in je zelo razkošno okrašen z dijamanti, rubini ter safiri. Ob izbruhu boljševiške revolucije so prenesli ruski begunci dragocenosti v Ameriko. Njegov zadnji lastnik je zašel v veliko pomanjkanje in radi tega je zastavil meč v njujorški mestni zastavljalnici. Zlate sablje se drži naslednja vera: Ko so predajali oficirji meč knezu, se je pojavil med njimi naenkrat berač, ki je izrekel prerokbo, če bo prešel meč v roke tujeje naroda, bo prizadjan majki Rusiji — smrtni sunek!

(Dalje sledi.)